

2.

OZVENY

NAŠE DIVADLO / Košice

BROKOLIČKA

Slovo poroty:

Situácie, situácie, situácie...

Súbor Naše divadlo sa na javisku predviedlo s rozprávkovou divadelnou hrou Brokolička. Autorkou dramatickej predlohy je Judita Kukajová - manažérka, dramaturgička a herečka súboru. Príbeh o láske a priateľstve spája svet ľudí a víl. Brokolička je plodom zakázanej lásky medzi človekom a vílou, a preto ju musia spoločníčky jej matky ukryť v ľudskom svete. Ujme sa jej babička Evička a na hrade, kde sa stane kráľovskou kuchárkou, ju s láskou vychováva. V príbehu sa objavia dvaja kráľovskí synovia a dve dievčence, kráľove poddané a Brokoličkine priateľky. Karty zamieša ľstivý gróf Alfof, ktorý odhalí Brokoličkin pôvod a chce ju zneužiť na získanie moci v kráľovstve.

Rozprávka sa odohráva v maľovaných kulisách, ktoré sa za zavretou oponou menia raz na kráľovskú sieň, záhradu, či domov babičky Evičky. Príbehom sprevádza divákov rozprávačka, no jej hlas počuť len z nahrávky.

Predstavenie, ktoré sme mohli vidieť, ponúklo skrátenú verziu hry, ktorej chýbala najdramatickejšia časť rozprávky – Brokoličkina skúška. Dej bol často podfarbovaný hudbou, ktorá niekedy vhodne a inokedy zbytočne popisne, podfarbovala dej. Využitý bol aj tanečný talent hlavnej predstaviteľky, súčasťou inscenácie sú viaceré tanečné čísla.

Režiséra Michala Maguru nahradil v závere skúšobného procesu herec Daniel Kuchár, predstaviteľ grófa Altolfa. Pre začínajúci súbor by však bolo výhodnejšie, ak by mal režisér priestor sústredit' sa len na réžiu a sledoval skúšobný proces výlučne z hľadiska. Tvorcovia sa snažili upútať detského diváka krásou slova, a tak košatý dej viac prerozprávali, ako zahrali. Na javisku nevznikali situácie. Ak nie sú situácie, nie sú vzťahy a bez vzťahov sa nedozvieme nič o charaktere postáv. Ten sa totiž prejavuje a iskrí v situáciách. Túžby a zámery na seba narážajú a vzniká dráma. Tá rozprávka chýbala, ale disponovaný súbor len začína svoju divadelnú púť. Kultivovaný prejav, čistá reč a úprimný záujem zlepšovať sa – to sú stavebné kamene, na ktorých už teraz táto sympathetická skupina ľudí môže budovať svoje ďalšie inscenácie. A ja som úprimne zvedavá, akým smerom sa vydajú.

Katarína Jánošová

Rozhovor s režisérom, hercom Danielom Kuchárom:

Ako vznikol nápad načiť toto predstavenie?

Nápad prišiel od jej autorky – Judyty Kukajovej, ktorá napísala detskú rozprávku knižne a chcela ju prerobiť na divadelnú hru. Prišla za Michalom Magurom, vedúcim "divadla nad vecou" v Košiciach, aby nám pomohol to prenieť na divadelné dosky.

Ako sa vám hralo s ostatnými hercami?

Prácu s hercami, hlavne s tými mladšími odo mňa, som bral ako príjemné spestrenie. Snažili sme sa tých mladých trocha učiť, čo bolo veľmi príjemné ale zároveň aj oni nás silno obohatili. Vytvorilo to čosi špeciálne pre nás.

Čo vás najviac baví na hraní divadla pre deti?

Odovzdávať posolstvá, ktoré stoja za to a zároveň inšpirovať mladých ľudí, že divadlo je krásna forma umenia a stále si zaslúži tú pozornosť.

Vaše kostýmy a rekvizity boli veľmi výrazné. Vyberali ste si ich samy?

Čo sa týka kostýmov, veľká vďaka patrí divadelným dielňam Národného divadla v Košiciach, ktoré nám zásluhou vedúcej Judy Kukajovej zapožičali. Preto sú také všimnuteľné.

Rozhovor s divákmi:

Čo sa vám na predstavení páčilo najviac?

Veľmi sa mi páčila Brokolička.

Príjemné predstavenie, deťom sa páčilo.

Všetko sa mi páčilo, hlavne tá Brokolička bola pekná.

Predstavenie bolo dobré, páčila sa nám babička, ktorá bola milá.

Mne sa páčil kráľ.

Veľmi pekne tancovali.

Chýbala nám tam len pusa.

Postrehy detskej poroty:

- častejšie sme videli oponu, ako dej, pridal by som tam viac akcie
- akoby nemali emócie, niečo sa udialo a nereagovali
- prečo sa volala Brokolička?
- dobovo rôzne hudby, nesedelo to
- pekné kostýmy

DS DAXNER / Tisovec O BABKE JEŽIBABKE

Slovo poroty:

Perníková chalúpka inak.

Tradičná ľudová rozprávka o súrodeneckej solidarite sa v podaní súboru Daxner z Tisovca mení na rozprávanie O babke Ježibabke. A tu sa dostávame nie k interpretácii inscenácie, ale k jej ko-reňom. Začína súrodeneckou hrou v úvode, ale ozvláštnenou skutočnosťou, že postavu Janka hrá žena a podobne je to aj s inými postavami. Nevidíme celý príbeh a ani nemusíme. Inscenácia múdro počíta so spoluhrhou detí, ktorú nadnesene môžeme nazvať interakciou. V skutočnosti sa do príbehu zapoja deti z hľadiska najmä predškolského veku a tvoria aj postavy. Zajačika, medveda a slimáčika. Medved' je slabučký, ale slimáčik je zase zlý taxikár. Chodí či lezie pomaly. Čažko môže splniť želania Marienky a Janka. A navyše Marienka ako dievča v sukni predsa nemôže liezť na strom. V príbehu sa nestopuje pôvodná predloha. Júlia Hodoňová umne predlohu prispôsobuje potrebám vývoja príbehu. Až v okamihu, kedy deti zistia, že zablúdili, začnú identifikovať svoju polohu. Až idú za svetielkom v lese, ktoré ich priviedie k perníkovej chalúpke. Keď hladné odlomia medovníky, aby zahnali hlad, otvorí sa priezor ako na lodi a vidíme ježibabu s dlhým nosom a počujeme jej škreklavý hlas. Interpreti chvíľu váhajú a potom vkíznu do chalúpky. Tu sa príbeh opäť vracia k pôvodnej rozprávke. Ježibaba sa usiluje pripraviť o život Janka, ale sova jej prezradí nebezpečenstvo. Tu sa súrodenci rozhodnú dobehnuť Ježibabu. No v tej chvíli zistíme, že nie je to Ježibaba z tradičnej rozprávky, ale je to samotou trpiaca dobrá medovníkárka. Deti sa ju rozhodnú zachrániť a Janko jej navrhne, že si ju adoptuje za starú mamu. Aby schudla je do inscenácie vložený prvok fitnes cvičenia, teda aktivity, ktorú najmenší diváci poznajú. Rozprávka sa skončí šťastným návratom domov, kde mamička detí upiekla koláč a deti priniesli jahody. V inscenáciu sú použité dve figuratívne podoby zvierat. Pokial mačka je len hračka, znak, bábka Sovy je figúrou v príbehu preto nestačí, že sa objaví z podzemia a stratí sa. Teda bábka Sovy má byť stvárnené ako fungujúca postava.

Na inscenácii, ktorá sa odohráva takmer v kontaktnom priestore je vidieť enormné herecké nasadenie všetkých účinkujúcich. Najviac je to vidieť na Ježibabke, ktorú hrá muž. Teda všetky zámeny majú svoj logický, ale aj emocionálny rozmer. Inscenácia je vitálnym interpretovaním známej predlohy do nového príbehu spojeného aj hrou detí z publiku. Je popretkávaná humornými epizódami, ktoré sa odrážajú v spolupráci s publikom, napríklad známe pesničky. Je to spôsob ako vstúpiť do spoluhrvy s deťmi. Každý dostane svoje ... deti v publiku aj cukríky...

Lubo Šárik

Rozhovor s režisérkou, herečkou Júliou Hodoňovou:

Čo vás inšpirovalo k vytvoreniu tejto inscenácie?

Inšpirovali ma 3 veci: Náš herec, ktorý hral Ježibabu. Bol to jeho životný sen zahrať si raz ježibabu, takže som upravila klasickú rozprávku na tohto nášho herca. Druhá vec je, že pracujem v materskej škole a chcela som vytvoriť niečo pre tie malé deti. A po tretie si myslím, že deti poznajú rôznych nových rozprávkových hrdinov ale tým klasickým rozprávkam sa už až tak nevenujú, čiže chcela som sprístupniť deťom tie klasické rozprávky trošku inou formou.

Ako vznikol nápad na interakciu s deťmi na javisku?

Viem, že keď vtiahnete deti do dejia, alebo aj dospelých, tak je to vždy pre nich väčší zážitok. My v našej materskej škole pracujeme metódami zážitkového učenia, a to som trochu prenesla aj sem.

Ako sa vám hralo s ostatnými hercami?

Náš divadelný súbor pracuje v tomto zložení už 30 rokov, takže s týmito hercami neboli žiadny problém.

Ako sa vám hralo v tomto priestore?

Dobre. Ten kontakt s deťmi bol veľmi dobrý, pretože to bolo veľmi blízko. My sme chodili po rôznych škôlkach, takže my sa prispôsobíme každému priestoru.

Rozhovor s divákmi:

Ako sa vám predstavenie (ne) páčilo

Ježibaba bola super.

Že tam boli Marienka a Janko, to sa mi páčilo.

Dobrá bola hlavne Ježibaba.

Mne sa páčila Marienka, lebo bola pekná, bodkovaná ako lienka.

Páčilo sa mi všetko.

Ja budem tiež hrávať v divadle, toto predstavenie sa mi veľmi páčilo.

Postrehy detskej poroty:

- pekná scéna
- najskôr som sa Ježibabky zľakol, ale potom bola super, parádny nos mala
- deti učili k dobru, bolo tam aj poučenie
- bavilo ma to, aj keď už nie som malé dieťa
- Jankovi nebolo vidno do tváre cez čapicu
- spolupráca s deťmi z publiku bola skvelá

DS GONG / Bratislava POZOR, PADAJÚ MAČKY!

Slovo poroty:

Divadelný súbor Gong z Bratislavы sa predstavil sviežou dokumentárno-pohybovou inscenáciou Pozor, padajú mačky! Súbor sa ukázal ako mimoriadne zohratý a sústredený kolektív, ktorý pomocou vlastných tiel a bambusových palíc dokázal vytvoriť dynamické obrazové divadlo.

Hlavnou tému inscenácie je prepojenie prírodného reťazca a kolobehu ekosystémov. Ak je tento systém narušený na jednej strane, tak sa zosypáva domino efektom v rámci celej jeho prepojenosti. Téma nanajvýš aktuálna a aj z hľadiska cieľového diváka vhodná.

Obrazy, ktoré súbor na javisku tvoril, boli presné, vnútorné vyjasnené a v rámci tejto obrazovej čistoty a jednoduchosti sa pred divákom vytváral dokument ako výpoved' nášho pokriveného chovania sa ku krehkým ekosystémom, ktorých sme samotnou súčasťou. Jemný humor, nadsázka, sviežosť a disciplinovaný herecký prejav sú devízami tejto inscenácie.

Ján Hyža

Rozhovor s režisérom Alexom Mihálikom:

Ako vznikol nápad na túto inscenáciu?

Nápad vznikol náhodou. Rozhodli sme sa inscenovať niečo veľmi nedivadelné, je to približne sto stranová kniha – Domino efekt, neviditeľné pravdivo prírody. Chceli sme vedieť, čo to spraví s divákom, s hercami, s atmosférou, a tak sme sa rozhodli zinscenovať takýto typ textu.

Ako dlho ste na tom pracovali?

Nápad vznikol a začali sme na tom pracovať v lete, na letnom tvorivo-dramatickom tábore. Potom sme to v priebehu roka zdokonaľovali do výslednej podoby, niečo sme pridávali, menili sme repliky a tak ďalej.

Aká bola práca s vašimi rekvizitami?

Zaujímavá v tom, že napriek tomu aká to je jednoduchá vec, sme hľadali čo najviac spôsobov ako ju využiť. Až do poslednej generálky sme vždy hľadali niečo nové a darilo sa nám to.

Pri réžii ste na to boli dvaja. Ako fungovala práca medzi dvoma režisérmi?

Tak ako medzi dvoma kohútmi na smetisku...ale nie. Každopádne, moja spolurežisérka je profesionálna režisérka, ktorá režíruje v Liberci. Ten základ vznikol v lete spolu s ňou, ja som na tom potom pracoval cez školský rok s babami.

Rozhovor s herečkou:

Aké sú tvoje pocity po odohraní?

Myslím si, že sme to mohli odohrať aj lepšie. Nebolo to však až také hrozné. Veľa skúšok dopadlo veľmi zle, čo sa týka textov a palíc.

Ako vnímalo vaše predstavenie doterajšie publikum?

Toto bola naša premiéra.

Pre akú vekovú kategóriu bolo predstavenie určené?

Skôr asi pre deti, avšak nie pre tie najmenšie. Toto divadlo je asi trochu zložitejšie na pochopenie, pretože sa tam deje veľa vecí za sebou. Myslím si však, že starší diváci by si to až tak neužili.

Aká bola spolupráca s ostatnými hercami?

Výborná, všetci sa máme radi.

Rozhovor s divákmi:

Čo sa vám na hre páčilo?

- Určite to bolo veľmi zaujímavé, mne sa to veľmi páčilo. Nemyslím si však, že to bolo pre diváka základnej školy. Podľa mňa to bol príbeh, ktorý sa nedal pre deti pochopiť, treba mať na to vek a nejaké znalosti.
- Ja si myslím, že to bolo spracované brutálne. Bol tam príbeh a malo to charakter, klobúk dole.
- Mne sa veľmi páčil spôsob, akým to bolo spracované. Dávalo to náhľad do historického okienka, keďže to bola vec, ktorá sa naozaj stala. Bola tam veľmi pekne zobrazená tá udalosť, ktorá sa udiala s tými mačkami.
- Bolo to veľmi pekne zobrazené, páčilo sa mi to.
- Nemyslím si, že je to pre deti druhého stupňa, keďže ani ja osobne som úplne všetkému nerozumela. Nenesedelo mi to.
- Keby nepoznám história, tak by som to asi nepochopila.
- Vieme, že sa spomínala vojna a týfus. Inak sme tomu ale veľmi nerozumeli.

Postrehy detskej poroty:

- bolo to ako reklama
- začiatok sa mi páčil, to domino
- využili super tie palice, aj zvukovo s nimi pracovali
- super práca s telom, dokonalé štronzá robili
- nevedeli niekedy udržať emócie
- bolo to také pasívne, dejepisné, neviem či vhodné pre deti

O FESTIVALE:

Festival plný mnohosti a rôznorodosti.

Tohto roku sa detskému publiku predstavilo niekoľko súborov a každý využíval rozsah žánrovej pestrosti od tradičného inscenovania a kostýmového označenia postáv, cez metaforické budovanie vzťahov medzi postavami, prácu so zástupnou rekvizitou ako v dokumentárnom divadle po hudobné spevácke stvárnenie známej Andersenovej predlohy . S výhradami môžem útvar nazvať muzikálom. Všetky interpretácie mali jednu vec spoločnú – nielen zaujať detského diváka, ale rôznym spôsobom ho vtiahnuť do kačičky predstavenia. Vedľa seba sa ocitli súbory roky sa zúčastňujúce na festivale Divadlo a deti a súbory, ktoré vykročili po prvý raz. Všetky inscenácie využívali na splnenie svojich uměleckých a divadelných predstáv nielen autorské stvárnenie predlôh, ale aj skúsenosti či talent svojich interpretov. Tí mladší využívali biomechaniku pohybu a akrobatické kúsky spojené s istou námahou, tí starší sa skôr ponárali do psychologického jadra príbehov. Dôležitú a zmysluplnú úlohu v inscenáciách mala hudba či spev. No aj rytmus alebo kolektívne stvárnenie akcie. Nebola to ľahká úloha. Preto tvorcovia prekračovali hranice žánrov a využívali k presvedčivému javiskovému obrazu prvky medzi niekoľkými podobami výpožičiek z iných žánrov. Napríklad rôzne podoby pesničiek, aktivita smerom k publiku. Na jednej strane predstavou iluzívneho stvárnenia na strane druhej metaforickou skratkou. Tak či onak smerovali všetky k detskému divákovi. A v Rimavskej Sobote nikdy nebolo hľadisko prázdnne. Vždy sa ozývali jasavé výkriky tých najmenších aj ticho ako súčasť sústredenia.

Divadlo hrané dospelými pre deti má stále svojho vďačného diváka, je nenahraditeľnou súčasťou slovenskej ochotníckej divadelnej kultúry. Je to výzva aj do ďalších rokov a aj pre tých, ktorí ešte nie sú rozhodnutí sa na javisku Domu kultúry predstaviť.

Tradične je súčasťou festivalu aj kritická reflexia odborníkov, ale aj detí z detskej poroty. Na večerných rozboroch išlo vlastne o dialóg medzi odborníkmi a tvorcami. A dialóg je viac ako len komunikácia. Vyžaduje prítomnosť toho druhého pred tvárou ktorého sa ocitneme.

Organizácia je bezchybná, atmosféra festivalu vitálna bez sklonov k neznášanlivosti. To je jasný prísľub do budúcich ročníkov. Úctu a obdiv si zaslúžia všetci organizátori - od NOC v Bratislave po MsKS a Mesto v Rimavskej Sobote. A tiež vtipné vstupy žiakov ZUŠ v Rimavskej Sobote, ktorí inscenácie uvádzali.

PhDr. Ľubomír Šárik, predseda poroty

Spoločná fotografia - slávnostné vyhodnotenie

Teáter Komika: Prasiatko PIGI a jeho dobrodružstva (host' festivalu)

Celoštátny festival neprofesionálneho činoherného, bábkového, hudobného a pohybového divadla dospelých a mládežníckych divadelných súborov s inscenáciami pre deti

DIVADLO A DETI 2024

13. - 14. 6. 2024, Rimavská Sobota

VÝSLEDKY

HLAVNÁ CENA NOC

DS J. CHALUPKU MESTA BREZNO ZA INSCENÁCIU DIEVČATKO SO ZÁPALKAMI

2. MIESTO A CENA PRIMÁTORA MESTA RIMAVSKÁ SOBOTA

DS GONG Z BRATISLAVY ZA INSCENÁCIU POZOR, PADAJÚ MAČKY!

3. MIESTO A CENA MSKS RIMAVSKÁ SOBOTA

DIVADLU ALTERNA PRI ZUŠ Z RIMAVSKEJ SOBOTY ZA INSCENÁCIU RIPKA

CENA DETSKÉHO FÓRA AGORA

DIVADLU ALTERNA PRI ZUŠ Z RIMAVSKEJ SOBOTY ZA INSCENÁCIU RIPKA

CENA ZA HERECKÝ VÝKON

DUŠANOVÍ KOJNOKOVI Z DS DAXNER, TISOVEC V POSTAVE JEŽIBABKA

Odborná porota

PhDr. Ľubomír Šárik, predseda

Mgr. art. Katarína Jánošová

MgA. Ján Hyža, PhD.

Lektorka detského fóra Agora

Mgr.art. et MgA. Jana Janove

**CELOŠTÁTNY FESTIVAL
NEPROFESIONÁLNEHO ČINOHERNÉHO, BÁBKOVÉHO, HUDOBnéHO A POHYBOVÉHO DIVADLA
DOSPELÝCH A MLÁDEŽNÍCKYCH DIVADELNÝCH SÚBOROV S INSCENÁCIAMI PRE DETI**

13. - 14. JÚNA

**DOM KULTÚRY
RIMAVSKÁ SOBOTA**

ZOSTAVILI

**Laura Chovancová
Emma Kasarová**

ZODPOVEDNÝ REDAKTOR

Mgr. Marian Lacko

JAZYKOVÁ ÚPRAVA

Mgr. Marian Lacko

FOTO

Timotej Törköly

GRAFICKÁ ÚPRAVA

Ivan Szanyi

VYDALO

Mestské kultúrne stredisko, Rimavská Sobota

TLAČ

Polep.sks.r.o., Rimavská Sobota

Mestské kultúrne stredisko, Rimavská Sobota

NÁKLAD

150 ks

ROK VYDANIA

2024

Podujatie z verejných zdrojov podporil

Hlavný partner podujatia

Odberaj garant

Organizátor

Mesto Rimavská Sobota

Základná učebnica Rímskej Školy

Rimavská Sobota

javisko.sk

Rimava.sk

OBRAZE

Rimava

ZVESTI

Gomorlop.sk